

UITVOERINGSAGENDA

WONEN EN ZORG OUDEREN ENSCHEDE

2023 - 2024

Versie 2 november 2023

1. INLEIDING

Enschede heeft, net als de rest van het land, te maken met een flinke vergrijzing. Daarnaast blijven ouderen met een hulpvraag steeds langer zelfstandig wonen als gevolg van het scheiden van wonen en zorg. De toenemende woon-, zorg- en ondersteuningsvraag van ouderen die zelfstandig wonen leidt nu (soms) al tot knellende situaties. Om de veertigers van nu (ofwel, de toekomstige ouderen) in de toekomst ook te kunnen faciliteren in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte is het anticiperen op deze ontwikkelingen noodzakelijk.

In Enschede is daarom een woonzorgvisie voor ouderen opgesteld. De visie beschrijft de opgave waar we voor staan, onze ambitie en onze visie op wonen en zorg voor ouderen. Deze woonzorgvisie kwam tot stand in samenwerking met: Menzis Zorgkantoor, Woonzorg Nederland, Domijn, de Woonplaats, Ons Huis, Livio, Liberein, Zorggroep Manna, De Posten en gemeente Enschede.

De woonzorgvisie werd op 3 april 2023 vastgesteld door de gemeenteraad en als een nieuw hoofdstuk toegevoegd in de bestaande gemeentelijke woonvisie. Hiermee voldoet Enschede aan de landelijke richtlijn om voor eind 2023 een woonzorgvisie ouderen vast te stellen.

De afspraken in de woonzorgvisie zijn relatief abstract. Een nadere uitwerking van acties die we als partners gezamenlijk moeten gaan uitvoeren om onze ambities te bereiken is nodig. Dit doen we in deze uitvoeringsagenda. In dit document beschrijven we de concrete acties die nodig zijn, de betrokken organisaties, hun rollen en verantwoordelijkheden en de bijbehorende planning.

Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda zijn ook de Enschedese welzijnsorganisaties (Alifa, M-Pact en Includio) actief betrokken. Deze organisaties spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van concrete acties in het kader van de woonzorgvisie. De ouderen zelf zijn niet betrokken bij het opstellen van de uitvoeringsagenda. Zij zullen wel betrokken worden bij de daadwerkelijke uitvoering van de actiepunten uit de agenda.

Inhoud

1.	INLEIDING	2
2.	SAMENWERKING.....	4
2.1	Rollen en verantwoordelijkheden	4
2.2	Samenwerkingsstructuur	5
2.2.1	De stuurgroep Wonen en Zorg ouderen	6
2.2.2	De werkgroep Wonen en Zorg ouderen	6
2.2.3	De regietafel Vastgoed	7
2.2.4	De werkgroep Woonpalet	7
3.	UITVOERING.....	7
3.1	Landelijke programma's.....	7
3.1.1	Wonen, Ondersteuning en Zorg Ouderen (WOZO).....	7
3.1.2	Wonen en Zorg Ouderen.....	8
3.2	Woonzorgvisie ouderen Enschede	8
3.3	Uitvoeringsagenda ouderen Enschede	8
3.3.1	Planning	10
4.	EVALUATIE EN ACTUALISATIE	11
4.1	Jaarlijkse aanpassing	11
4.2	Verankering in prestatieafspraken.....	11
	Bijlage 1 Verzamelde ideeën voor uitvoering.....	12
	Bijlage 2 Uitwerking acties voor uitvoering.....	15

2. SAMENWERKING

Deze uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in samenwerking met de Enschedese partners op het gebied van wonen en zorg ouderen: woningcorporaties, (ouderen-)zorgaanbieders, zorgkantoor, welzijnsorganisaties en gemeente Enschede. In de uitvoering heeft elke partner een eigen rol en eigen verantwoordelijkheden. Deze worden beschreven in de eerste paragraaf van dit hoofdstuk. In de tweede paragraaf wordt de structuur waarin we samenwerken beschreven.

2.1 Rollen en verantwoordelijkheden

De opgave die voor ons ligt is omvangrijk, maar biedt ook kansen. Het is essentieel dat de organisaties in de keten van wonen, zorg, ondersteuning en welzijn hun samenwerking en partnerschap zo (blijven) organiseren dat ze domein overstijgend werken voor een optimaal resultaat. Dit vraagt lef om het organisatorisch anders te doen en een bereidheid tot het nadenken van nieuwe financieringsvormen.

In onze samenwerking brengen alle partijen hun netwerk en kennis in over wat nodig is voor geschikte woningen, de bijbehorende technologische vereisten en condities in de woonomgeving. Daarnaast heeft elke organisatie een eigen rol en eigen verantwoordelijkheden die in gezamenlijkheid met de andere organisaties bijdragen aan het realiseren van onze ambities. Hieronder zijn per organisatietype de rol en verantwoordelijkheden beschreven.

De **gemeente** voert regie op de realisatie van de uitvoeringsagenda. Dat betekent: het leggen van verbinding tussen de partners en de andere partijen die van belang zijn voor de opgaven en het aanbrengen van samenhang tussen de opgave en het gemeentelijk beleid. De sociale basis van de stad is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partners, de gemeente voert hier de regie op, net als op de nieuwbouwpogave en het zorgen voor voldoende woningaanbod, zodat ouderen en ook andere (kwetsbare) inwoners ondersteuning krijgen op alle leefgebieden en alle Enschedeërs ondersteund worden bij onderlinge hulp, vrijwillige inzet, maatschappelijke initiatieven en mantelzorg. De gemeente geeft uitvoering aan de Wmo (individuele ondersteuning en woningaanpassing), draagt zorg voor ruimtelijk-juridische kaders binnen de Omgevingswet (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning) waarbinnen kaders voor woningbouwontwikkeling worden vastgesteld, draagt zorg voor een woonomgeving die bijdraagt aan zelfstandig thuis wonen, vraagt subsidie aan bij hogere overheden en verstrekt subsidies en/of leningen, zorgt voor informatievoorziening en informatievergaring en bewustwording onder ouderen.

De **corporaties** hebben een uitvoerende rol gericht op het realiseren van voor ouderen geschikte nieuwe en betaalbare woningen én op het verbeteren van de toegankelijkheid van bestaande woningen en wooncomplexen. Daarnaast hebben corporaties een rol in de bewustwording van ouderen zodat zij tijdig nadenken over hun toekomstige woonwensen zodat zelfstandig wonen langer mogelijk blijft. Voor huurders die problemen ervaren bij het zelfstandig wonen hebben corporaties een signalerende en doorverwijzende rol. Als laatste hebben corporaties een ondersteunende rol als het gaat om het verbeteren of in standhouden van het voorzieningenniveau en een woonomgeving die bijdraagt aan het zelfstandig thuis wonen, met name in buurten en wijken waarin de corporaties veel woningen bezitten.

De **zorgorganisaties** leveren zorg en diensten op basis van de Wmo, Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz). Deze zorg en diensten worden zowel bij mensen thuis als in een woonzorgcentrum geleverd. Zorgorganisaties zijn verantwoordelijk voor alle aspecten van de intramurale huisvesting. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden voor intramurale capaciteit richten zorgaanbieders zich ook op de optimalisatie en/of herontwikkeling van bestaand vastgoed en ontwikkelen van nieuwe zorgconcepten (zoals VPT), alsmede op het met partners realiseren van geschikte, geclusterde woonvoorzieningen in de directe nabijheid van hun wooncomplexen en in de directe nabijheid van andere faciliteiten. Naast wonen en zorg streven de zorgaanbieders er naar dat ook voorzieningen voor haar bewoners bereikbaar zijn om te ontmoeten en om activiteiten te kunnen ondernemen. Hierbij werken de zorgaanbieders samen met gemeente, maatschappelijke organisaties, corporaties en marktpartijen. Inmiddels zijn er goede voorbeelden in het kader van community care en zorgzame buurten die in Enschede navolging zullen krijgen.

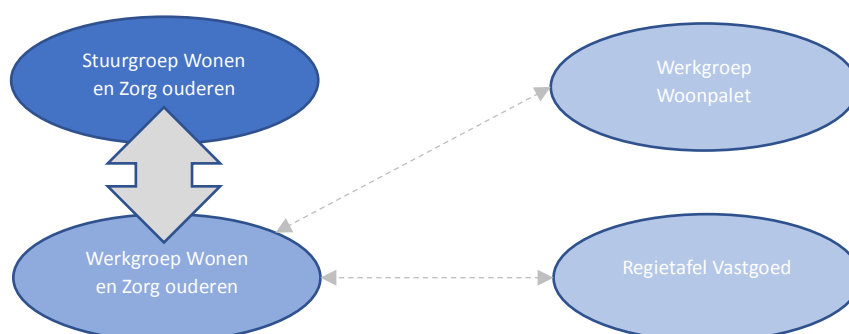
De **welzijnspartijen** dragen bij aan de ondersteuning van senioren. Zij helpen hen bij het zo lang mogelijk zelfstandig wonen en meedoen in de samenleving. Zij leveren, samen met vrijwilligers, een groot aantal diensten ter ondersteuning bij bijv. boodschappen en autoritjes, zodat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Daarnaast bieden zij activiteiten om ontmoeting te stimuleren en eenzaamheid tegen te gaan.

Het **zorgkantoor** zorgt ervoor dat iedereen met een indicatie voor de Wet Langdurige zorg (Wlz) de juiste zorg kan krijgen. Zij doet dit door contracten te sluiten met aanbieders van langdurige zorg. Het zorgkantoor maakt met zorgaanbieders afspraken over kwaliteit van de zorg en welke zorg zij kunnen leveren. Sommige vormen van zorg zijn zo specialistisch dat niet elke zorgaanbieder die kan bieden. Dan maakt het zorgkantoor afspraken om ervoor te zorgen dat er in de regio toch voldoende aanbod is. .

2.2 Samenwerkingsstructuur

De wijze waarop we als partners samenwerken ligt vast in onze samenwerkingsstructuur. Deze bestaat uit een werkgroep en een stuurgroep Wonen en Zorg ouderen. Naast deze twee gremia zijn er ook andere groepen waarin we als partners samenwerken aan de woonopgave voor ouderen. Dit zijn de werkgroep Woonpalet en de Regietafel Vastgoed. In deze paragraaf wordt de samenwerkingsstructuur nader toegelicht.

2.2.1 De stuurgroep Wonen en Zorg ouderen

De stuurgroep is opdrachtgever. Zij bepaalt kaders, monitort de voortgang en stuurt bij waar nodig. De stuurgroep neemt de domein overstijgende beslissingen en borgt dat medewerkers van de verschillende organisaties daadwerkelijk kunnen bijdragen aan de opgaven.

De stuurgroep vergadert twee keer per jaar en bestaat op dit moment uit de volgende organisaties:

1. Gemeente Enschede • Wethouder, oa verantwoordelijk voor Wonen en Wmo• Opdrachtgever wonen• Clustermanager wijkteams• Voorzitter werkgroep Wonen en Zorg ouderen	4. Livio • Voorzitter RvB 5. Liberein • Voorzitter RvB 6. Manna • Bestuurder 7. De Posten • Directeur – bestuurder 8. Menzis Zorgkantoor • Regiomanager Zorg 9. Vertegenwoordiger Welzijnsorganisaties • Directeur Alifa
2. Woningcorporaties, vertegenwoordigd door Platform Woningcorporaties Enschede • Directeur de Woonplaats, namens PWE	
3. Woonzorg Nederland • Accountmanager zorgvastgoed Woonzorg NL	

Bij de overgang van visievorming naar uitvoering (Q2 – 2023) zijn de werkwijze, taken en samenstelling van de stuurgroep tegen het licht gehouden. Partners vinden het belangrijk dat alle organisaties zich voldoende vertegenwoordigd voelen en de taken vanuit de stuurgroep optimaal uitgevoerd kunnen worden. De bovenstaande samenstelling van de stuurgroep voldoet hieraan.

2.2.2 De werkgroep Wonen en Zorg ouderen

De werkgroep is opdrachtnemer. Zij houdt overzicht op de concrete uitvoeringsacties van de samenwerkingspartners en jaagt deze waar nodig aan. Zij draagt zorg voor evaluatie en actualisatie van de woonzorgvisie en de uitvoeringsagenda. Daarnaast vindt kennisoverdracht, zowel inhoudelijk als over de eigen organisatie, plaats tussen de werkgroepleden. Dit met het doel de Enschedese ouderen nu en in de toekomst van een fijne leefomgeving te voorzien en voldoende te faciliteren in hun woon-zorg en welzijnsbehoeften.

De werkgroep vergadert elke twee maanden en bestaat op dit moment uit de volgende organisaties:

1. Gemeente Enschede • Beleidsadviseur Wonen• Beleidsadviseur Wonen en Zorg 2. Woningcorporaties • Strategisch verbinder, Domijn• Adviseur Strategie & Beleid, de Woonplaats• Beleidsadviseur, Ons Huis• Regiomanager, Woonzorg Nederland 3. Zorgkantoor • Zorginkoper Wlz	4. Zorgaanbieders • Programmamanager, De Posten• Ontwikkel- en bouwmanager, Manna• Clustermanager Facilitair, vastgoed, huisvesting en Techniek, Liberein• RVE manager, Livio 5. Welzijnspartijen • Algemeen directeur / Medewerker welzijn senioren, Alifa• Teamcoach, inclusio• Sociaal ondernemer, M-Pact

Nu we van visievorming naar uitvoering gaan is de samenstelling van de werkgroep opnieuw bekeken. De afgelopen periode waren er veel wisselingen in de samenstelling. We hebben geconstateerd dat de werkgroep enerzijds behoefte heeft aan continuïteit, zodat alle organisaties inhoudelijk voldoende blijven aangehaakt. Anderzijds is een wisselende samenstelling, waarbij de agenda bepaalt welke medewerker van een organisatie aansluit ook gewenst. We gaan daarom uit van een vaste samenstelling, waarbij de vaste leden uit de werkgroep bepalen of het aansluiten van andere/extra collega's uit hun organisatie wenselijk is.

2.2.3 De regietafel Vastgoed

Deze operationele werkgroep werkt aan huisvestingsvragen van zorgaanbieders. In de regietafel worden vraag en aanbod en actuele ontwikkelingen op elkaar afgestemd. Hierbij staat de zorg met een wooncomponent (zorg met verblijf) centraal. De regie van deze werkgroep ligt bij de gemeente Enschede. Binnen de gemeente vindt waar nodig ook de afstemming met de werkgroep Wonen en Zorg ouderen plaats. De werkgroep richt zich op alle doelgroepen die zorg nodig hebben, waaronder ook ouderen. In de werkgroep nemen corporaties deel en alle zorgpartijen die zorg met een wooncomponent aanbieden (ouderen en andere doelgroepen).

2.2.4 De werkgroep Woonpalet

Deze tactische en operationele werkgroep is een doorontwikkeling van de werkgroep Te Transformeren Vastgoed. In de werkgroep Woonpalet wordt samengewerkt aan woonvariaties voor inwoners met een begeleidingsvraag gericht op het zo regulier mogelijk wonen. De werkgroep is nog in de ontwikkelfase. De bedoeling is te werken aan een productencatalogus, uitgangspunten voor de realisatie van projecten en een gezamenlijk draaiboek voor realisatie en het opstarten van initiatieven. De focus ligt op aandachtsgroepen, waaronder ook ouderen. De regie van deze werkgroep ligt bij de gemeente Enschede. Binnen de gemeente vindt waar nodig ook de afstemming met de werkgroep Wonen en Zorg ouderen plaats. In de werkgroep nemen corporaties deel.

3. UITVOERING

In dit hoofdstuk beschrijven we de acties die we als partners in de komende periode willen uitvoeren. Allereerst gaan we in op de aandachtspunten uit de landelijke programma's rondom ouderen. Hierna beschrijven we de hoofdlijnen van onze eigen woonzorgvisie en de speerpunten die we voor onszelf hebben geformuleerd voor de komende periode. Tot slot worden de acties per speerpunt beschreven.

3.1 Landelijke programma's

3.1.1 Wonen, Ondersteuning en Zorg Ouderen (WOZO)

Dit programma komt vanuit het ministerie van VWS. Het programma draagt bij aan een brede maatschappelijke beweging om een omslag te maken in de organisatie van de ondersteuning en zorg. Het credo uit dit programma "zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan" is overgenomen in onze woonzorgvisie voor ouderen. Het programma kent 5 actielijnen:

1. Samen vitaal ouder worden
2. Sterke basiszorg voor ouderen
3. Passende WLZ zorg
4. Wonen en Zorg voor ouderen
5. Arbeidsmarkt en Innovatie

3.1.2 Wonen en Zorg Ouderen

Dit programma komt vanuit het ministerie van BZK. Het doel van dit programma is dat ouderen in een geschikte woning en leefomgeving met plezier kunnen wonen en kunnen verhuizen als ze dat willen. Dit programma kent 3 actielijnen, die ook in onze woonzorgvisie zijn verwerkt:

1. Versnellen woningbouw
2. Ouderen informeren, ontzorgen en doorstroming verbeteren
3. Een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

3.2 Woonzorgvisie ouderen Enschede

De woonzorgvisie ouderen Enschede is op 3 april 2023 vastgesteld door de gemeenteraad als nieuw hoofdstuk van de gemeentelijke woonvisie. De woonzorgvisie is van alle partners en beschrijft de gemeenschappelijke visie en ambitie om ouderen nu en in de toekomst te kunnen faciliteren in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte. We hanteren hierin 4 hoofdlijnen:

1. Gevarieerd aanbod dat ook voor ouderen geschikt is
2. Behouden en versterken van zelfredzaamheid
3. Zorgzame buurten
4. Samen bereiken we meer!

3.3 Uitvoeringsagenda ouderen Enschede

Met alle partners hebben we op basis van de landelijke programma's en de woonzorgvisie ouderen Enschede nagedacht welke stappen we als eerste willen zetten om onze ambitie te bereiken. Dit heeft geresulteerd in een uitgebreide lijst met ideeën (zie bijlage 1).

Vervolgens hebben we de ideeën geordend en op basis hiervan 5 concrete thema's voor de uitvoeringsagenda van 2024 geformuleerd. Dit zijn:

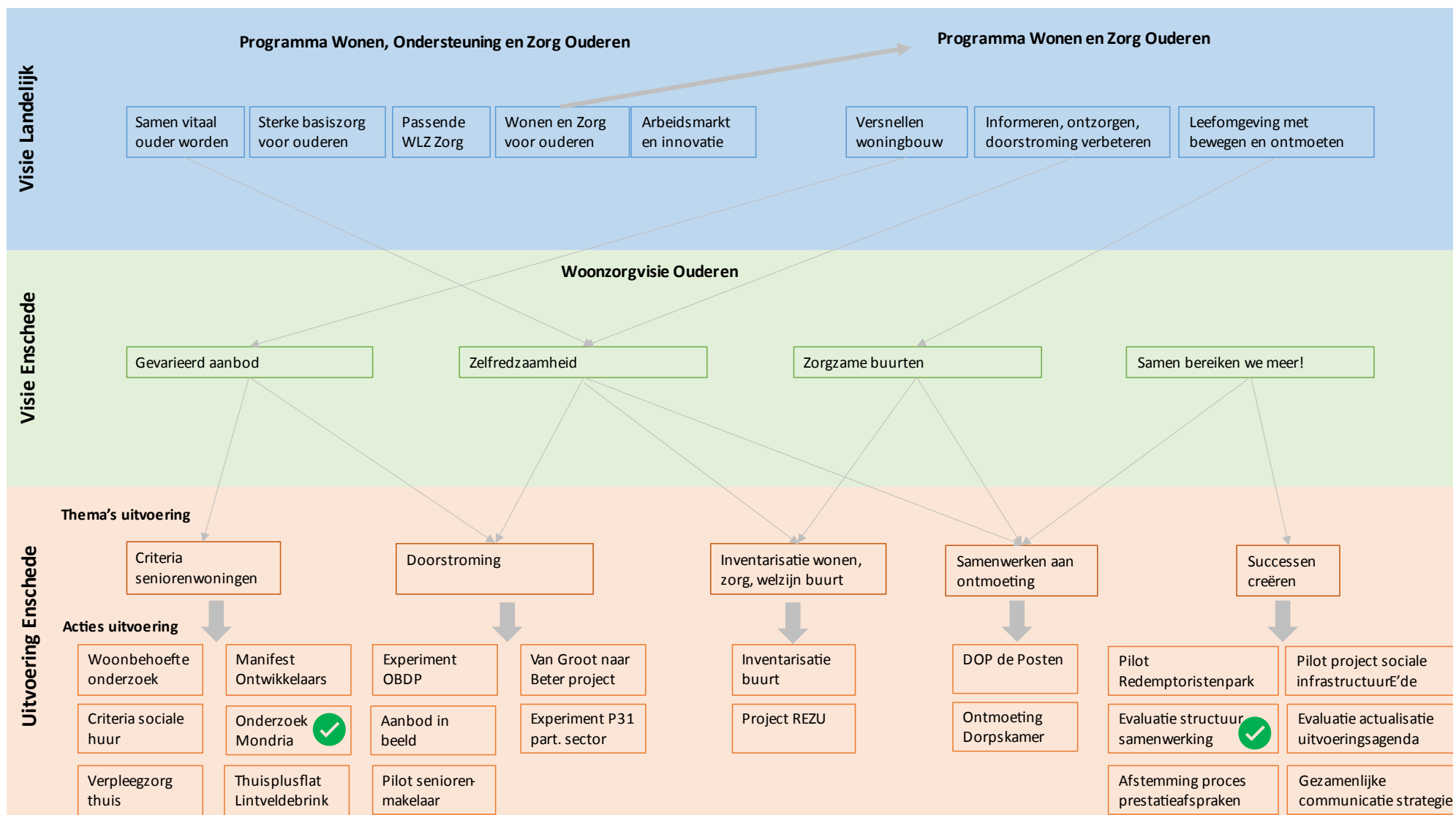
1. Criteria seniorenwoningen
2. Doorstroming
3. Inventarisatie wonen, zorg en welzijn in de buurt
4. Samenwerken aan ontmoeting
5. Succes creëren

Tot slot hebben we de ideeën behorende bij de 5 thema's met elkaar geconcretiseerd en bepaald welke acties we daadwerkelijk gaan uitvoeren. In bijlage 2 is per actie een uitgebreide uitwerking opgenomen waarin wordt toegelicht wat we doen, met wie we dit doen, en wanneer we dit gaan doen.

De uitvoering van deze acties draagt bij aan het overkoepelende doel uit de woonzorgvisie ouderen Enschede: Ouderen nu en in de toekomst kunnen faciliteren in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte.

Een overzicht van de acties en de samenhang met de woonzorgvisie en landelijke programma's is opgenomen op de volgende pagina.

Samenhang landelijke programma's, Woonzorgvisie Ouderen Enschede en Uitvoeringsagenda

Planning

3.3.1 Planning

Deze uitvoeringsagenda loopt van 2023 tot en met 2024. In het schema hieronder is voor alle acties de planning opgenomen. Voor uitgebreide beschrijving van de acties zie bijlage 2.

	Actie	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Loopt door
Criteria seniorenwoningen	Kwalitatief woonbehoefte onderzoek (bijna) senioren									
	Manifest ontwikkelaars									
	Criteria sociale huur									
	Onderzoek Mondria			28-09-23						
	Verpleegzorg Thuis									
	Thuisplusflat Lintveldebrink									
Doorstroming	Experiment doorstroming OBDP									
	Van Groot naar Beter Project									
	Aanbod senioren in beeld									
	Experiment P31 doorstroming particuliere sector									
	Pilot seniorenmakelaar in specifieke buurt									
Zorgzaam en zelfredzaam	Inventarisatie buurt									
	Project REZU									
Ontmoeten	DOP de Posten									
	Ontmoeting Dorpskamer									
Samenwerken aan succes	Pilot Redemptoristenpark									
	Project Sociale Infrastructuur E'de									
	Evaluatie samenwerkingsstructuur		28-06-23							
	Evaluatie en Actualisatie uitvoeringsagenda									jaarlijks
	Afstemming proces prestatie afspraken									
	Gezamenlijke communicatiestrategie									

4. EVALUATIE EN ACTUALISATIE

4.1 Jaarlijkse aanpassing

Deze uitvoeringsagenda loopt van 2023 tot eind 2024. De agenda wordt jaarlijks geëvalueerd door de werkgroep Wonen en Zorg Ouderen. De agenda wordt dan ook uitgebreid voor het daarop volgende tijdvak. De aangepaste uitvoeringsagenda wordt teruggekoppeld en vastgelegd in de Stuurgroep Wonen en Zorg Ouderen.

4.2 Verankering in prestatieafspraken

Op dit moment maakt de gemeente prestatieafspraken met woningcorporaties en huurderscommissies. In de nieuwe Wet versterking regie volkshuisvesting is vastgelegd dat zorgaanbieders en welzijnspartijen ook bij dit proces betrokken moeten worden. De wijze waarop we dit in Enschede vorm willen geven moet nog worden afgestemd met betrokken partijen. Het lijkt logisch de uitvoeringsagenda Wonen en zorg ouderen over te hevelen naar de prestatieafspraken. Afstemming hierover zal plaatsvinden in de werkgroep en stuurgroep Wonen en Zorg ouderen en het kernteam Prestatieafspraken, waarin gemeente, corporaties (excl. Woonzorg NL) en huurdersorganisaties deelnemen.

Bijlage 1 Verzamelde ideeën voor uitvoering

Woonaanbod: voldoende & gevarieerd

- Onderzoek naar kwantitatieve vraag geclusterde woonvormen (Mondria)
- Uitwerken geclusterde woonvormen > met name geclusterd met intensieve zorg. Leren, haalbaarheid, rollen, etc
- Onderzoeken mogelijkheden coöperatieve woonvormen (seniorenhof)
- Kwalitatief woonwensen onderzoek
- Standaard plattegronden, wat hebben senioren nodig
- Met ontwikkelaars (en corporaties) werken aan principes die iedereen hanteert bij realiseren ouderenhuisvesting
- Vastleggen criteria voor levensloopgeschikte woningen
- Seniorenwoning kwalificaties (minimale eisen) grootte, buitenruimten, gemeenschappelijk, liften, drempelloos
- Afspraken maken over levensloopgeschikt aanbod sociale huur
- actualiseren gemeentelijk afwegingskader woon-zorginitiatieven
- herijking gemeentelijk afwegingskader woon-zorginitiatieven
- Pilot: concreet pand nabij zorgaanbieder geschikt maken voor geclusterd VPT
- Woonatlas: funda voor ouderen
- Zorgen dat de particuliere ouderenmarkt aansluit (hier ligt een grote opgave)
- Betaalbaarheid (totaal concept wonen): huur, energie, zorg
- Scootmobielen icm brandveiligheid
- Brandveiligheid: zelfstandig vs intramuraal
- Welke vormen van geclusterd wonen moeten worden toegevoegd?
- Nieuwe woonvormen Wat en Waar (wijken)
- Bepalen waar in welke wijken een tekort is > wat is er al en hoeveel moet erbij komen (woningen)
- Witte vlekken in buurten - korte / lange termijn potentieel aanbod?
- Totaal overzicht organisaties (GIS-kaart) aanbod per buurt: woningen, voorzieningen, (fysiek en welzijn)
- Bestaande complexen in kaart brengen die geschikt zijn voor VPT (dus levensloopbestendig)+
- Periodieke monitoring woonbehoeften ouderen, zowel intra- en extramuraal
- Raamwerk projectplan VPT (ZSE)

Zelfredzaamheid: behouden & versterken

- Participatie: activiteiten
- Ouderen zelf actief betrekken
- Breed vitaliteitsprogramma
- Inspireren en informeren. Vanaf geboorte tot einde levensfase aandacht voor gezondheid, voeding, bewegen, omgeving en mindset
- Ambitieplan gezond gelukkig vitaal Enschede richt zich op ouderen
- Vrijwillige ouderenadviseur
- Persoonlijk contact vs digitaal contact
- Werken aan eigenaarschap. Wat kunnen bewoners zelf, bijv. t.a.v. onderhoud van een complex
- Criteria vaststellen bij toewijzing wonen in seniorenhof. Wat heb je de ander te bieden?
- Bewoners een rol geven bij toewijzing
- Toewijzingscriteria: leeftijd / inkomen / persoonlijk

- Doorstroommakelaar
- Introductie van een verhuiscoach / seniorenmakelaar
- Adviseren van inwoners ouder dan 60 jaar > doorstroming
- Welke instrumenten willen we inzetten: bv hoe krijgen we bewoner op de juiste plek / woonvormen
- Ouderenadviseur / opbouwwerker senioren koppelen aan de lokale ontwikkeling seniorenhofjes / concentratie wonen met zorg
- Doorstroom ouderen realiseren
- Informeren en adviseren over ouder worden. Tijdig verhuizen
- Welke verleidingstactiek om ouderen op tijd te laten verhuizen
- Uitvoeren van pilots op gebied van doorstroming
- Experimenteren doorstroming ouderen (bv in de wijk) . Leren welke instrumenten later in woonruimteverdeelsysteem kunnen worden opgenomen
- Pilot doorstroming •
- Pilot OBDP: doorstroming belemmeringen in beeld
- Pilot OBDP: doorstroming stickerloos doorstromen
- Bij toekennen seniorenwoning voorrang buurtbewoners (belangrijk voor netwerk)
- Na 30-40 jaar zelfde woning is verhuizing onaantrekkelijk. Voorstel: beter rekenmodel (bv besparing energie) om mensen over de drempel te helpen
- Helder krijgen / beeld maken besteedbaar inkomen senioren (veel kleine pensioentjes)
- Onderzoeken koppeling huur en zorgaanbieders (thuisplusflat) > randvoorwaarde, rollen etc. Waar in Enschede gaan we dit toepassen?
- Opstellen doorstromingsbeleid > woonruimteverdeling / subsidie / woningaanbod / etc
- Ketenafspraken doorstroming

Zorgzame buurt

- Voorlichting aan wijkverpleegkundige (veel VPT geconcentreerd). Welke vrijwilligersdiensten zijn er (automaatje / administratieve hulp)
- Bij verhuizing beleid door vrijwilliger, "welkom-vrijwilliger" in de buurt
- Commitment opgave per buurt
- Inzicht in opgave stadsbreed wijk / buurt in de tijd...
- Uitwerking wonen - zorg in de wijk, welke voorzieningen zijn waar?
- Inzicht in wijken + mogelijkheid tot uitbreiding
- We onderzoeken per wijk de urgentie om aanbod en voorzieningen aan te pakken
- Inzicht in gewenste voorzieningen + locatie
- Transitie bestaand vastgoed -wat- -wanneer-
- Gemeenschappelijke ruimten
- Visie op ontmoeten
- Zorgzame buurt faciliteren van de centrale ontmoetingsplek
- Ontmoetingsplekken creëren maar let op: begeleiden van de senioren, ze maken niet vanzelfsprekend contact > vrijwillige ouderenadviseur
- Businesscase ontmoetingsruimtes > onderzoeken hoe exploitatie haalbaar kan worden gemaakt
- Pilot OBDP: kansenkaart De Posten

Samen bereiken we meer

- Samenwerking vrijwilligerscoördinatoren van welzijn / Alifa en de ouderenorganisaties. 1+1=3
- Samenwerken: vanuit hetzelfde doel los komen van ego en samenwerken op alle niveau's. Wat doet er toe en dat doen we goed
- Pilot samenwerking op wijkniveau om versnippering van welzijns- en zorgaanbod te voorkomen / beperken
- Pilot samenvoegen Wlz / Zvw / Wmo geldstromen (aansluiten op landelijke pilots)
- Kansrijke ontwikkelingen prioriteren (succesjes nodig!)
- Regietafel wonen en zorg vastgoed
- Participatie: netwerken wonen - zorg - welzijn - politie - bewind
- Welke rol pakken de verschillende organisaties? welzijn / zorg / gemeente / corporatie
- Integrale prestatieafspraken 2024 met gemeente - corporaties - Mnezis - zorgaanbieders - welzijn
- Kans: aanbesteding welzijnswerk > neem doelgroep ouderen mee
- Intensieve wijkaanpak: Huis aan Huis ouderen bezoeken en onderzoeken wat er leeft en wat ze zelf kunnen: van daaruit pilots opzetten

Bijlage 2 Uitwerking acties voor uitvoering

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen
Actie uitvoering:	<i>Kwalitatief woonbehoefteonderzoek (bijna) senioren</i>
Doel:	Inzicht krijgen in de kwalitatieve woonbehoefte van senioren
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Eén van de ambities uit de woonzorgvisie ouderen is het realiseren van voldoende en (voldoende) gevarieerd woonaanbod voor ouderen. Een andere ambitie uit de visie is om meer ouderen te laten doorstromen. Doorstroming van ouderen is nodig om ouderen langer zelfstandig thuis te kunnen laten wonen (evt met zorg). Daarnaast wordt hiermee de hoognodige ruimte gecreëerd op de woningmarkt voor andere doelgroepen. We kunnen alleen doorstroming van ouderen op gang brengen als het woonaanbod dat we realiseren kwalitatief goed aansluit op de woonbehoefte van deze doelgroep. Elke gerealiseerde woning moet raak zijn! In Enschede hebben we het woonbehoefte onderzoek van STEC. Daarnaast geeft ook het Companen onderzoek enig inzicht in de woonbehoefte van ouderen en is door Mondria advies de kwantitatieve behoefte aan nultredenwoningen, geclusterde woonvormen en verpleegzorgplekken in kaart gebracht. Deze onderzoeken zijn vooral kwantitatief ingestoken en een kwalitatieve verdieping is wenselijk. Een kwalitatieve verdieping van de woonbehoefte van ouderen, aanvullend op de andere onderzoeken, waarbij we de verhalen van mensen als uitgangspunt nemen, geeft ons beter inzicht in de diversiteit en complexiteit van behoeften van ouderen. Hiermee hebben we directe aanknopingspunten om producten en processen te verbeteren. Dit is nodig, want alleen met een aanbod van de juiste woonproducten kunnen we ouderen stimuleren tot verhuizen.
Resultaat:	Een document waarin de woonbehoeften van (bijna) senioren zijn opgenomen en zijn vertaald naar uitgangspunten waar de verschillende woonvormen en - diensten in Enschede aan moeten voldoen.
Acties:	• Voorbereiden onderzoek: participatiemogelijkheden ouderen onderzoeken • Kwalitatief woonbehoefte onderzoek uitvoeren • Resultaten verwerken en vertalen naar uitgangspunten voor woonvormen, en – diensten.
Betrokken/ benodigde partijen:	Kim oude Luttkhuis, Gemeente Enschede Ank Braspenning, De Posten Petra Strijker, Ons Huis
Afbakening/ kanttekening	Het is bewust de bedoeling het onderzoek in eigen beheer uit te voeren. Juist hierdoor krijgen we zelf inzicht, blijven de inzichten beter hangen en daarbij voelen ouderen zich eerder gekend en gehoord als we hen betrekken
Randvoorwaarden	
Communicatie	In overleg met de communicatieadviseurs van betrokken organisaties
Planning start - gereed	Q3 2023 – Q1 2024

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen
Actie uitvoering:	<i>Manifest ontwikkelaars</i>
Doel:	Nieuwbouw ontwikkelingen voor senioren voldoen aan minimale kwaliteitsvereisten
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Ontwikkelaars ontwikkelen soms woonconcepten waarvan zij aangeven dat deze geschikt zijn voor senioren. Elke ontwikkelaar hanteert hierbij zijn eigen kwaliteitseisen, die in meer of mindere mate aansluiten bij de wensen van ouderen zelf, vereisten vanuit de zorg etc. Het is wenselijk meer afstemming te realiseren in de criteria waaraan woningen die (ook) geschikt zijn voor senioren minimaal moeten voldoen. Eén van de ontwikkelaars actief in Enschede heeft de wens uitgesproken met marktpartijen uit de regio een manifest te ontwikkelen met kwaliteitseisen dat door meerdere ontwikkelaars ondertekend kan worden.
Resultaat:	Een lijst met criteria voor seniorenwoningen waaraan ontwikkelaars zich hebben gecommitteerd.
Acties:	• Gesprekken Van Wijnen • Afstemming zorgpartijen en andere ontwikkelaars • Afstemming PSOE • Vaststellen manifest
Betrokken/ benodigde partijen:	Gemeente Enschede Van Wijnen Andere ontwikkelaars Zorgpartijen Ouderen
Afbakening/ kanttekening	ntb
Randvoorwaarden	Medewerking v Wijnen. Het gaat nu nog om een wens van hen die nog niet geconcretiseerd is
Communicatie	Ntb
Planning start - gereed	Q3 2023 – Q2 2024

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen
Actie uitvoering:	<i>Criteria sociale huur</i>
Doel:	Vaststellen kwaliteitseisen voor sociale woningbouw geschikt voor ouderen
Trekkers:	Bas te Grotenhuis Woonzorg NL
Inleiding/ probleemstelling:	Er bestaan verschillende beelden over seniorenwoningen. En niet elke woning is even geschikt om als senior in te wonen. Denk bijv aan drempelloze woningen met een smalle beukmaat waardoor het niet makkelijk is om met een rollator in de woning te bewegen. Door met elkaar afspraken te maken over de minimale criteria waaraan woningen moeten voldoen om ze te bestempelen als “geschikt voor ouderen” kunnen we in Enschede beter samen werken aan de woonopgave voor ouderen.
Resultaat:	Een set aan gezamenlijk criteria op basis waarvan partijen bepalen of een woning geschikt is voor ouderen
Acties:	Woningcorporaties stellen gezamenlijk criteria op en stemmen deze af met zorgpartijen en gemeente
Betrokken/ benodigde partijen:	Woonzorg NL, Domijn, Ons Huis, De Woonplaats ZSE partners Gemeente
Afbakening/ kanttekening	Betreft criteria voor sociale huur
Randvoorwaarden	Er is een onderscheid te maken tussen criteria voor bestaande bouw en criteria voor nieuwbouw. Dit onderscheid wordt gemaakt, waarbij voor bestaande bouw extra aandacht is voor de haalbaarheid.
Communicatie	Ntb
Planning start - gereed	Q1 & Q2 2024

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen
Actie uitvoering:	<i>Onderzoek Mondria</i>
Doel:	Het verkrijgen van Inzicht in de kwantitatieve woonopgave in Enschede ouderen en zicht op de variëteiten aan woonvormen die hierbij passen
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Er is onvoldoende kwantitatief inzicht in de woonopgave voor ouderen in Enschede. Daarnaast is er binnen de werkgroep niet altijd een goed beeld van welke woonconcepten passen bij een bepaald type zorgvraag en welke geschikt zijn voor Enschede. We hebben daarom Mondria Advies ingehuurd om dit voor ons te onderzoeken.
Resultaat:	• Een gezamenlijk gedragen begrippenkader gebaseerd op het programma Wonen en Zorg Ouderen • Per type woning (nultreden, geclusterd en verpleegzorgplekken) een kwantitatief beeld van aanbod en behoefte op niveau van de hele stad en per wijk • Een uitwerking van een aantal woonvormen die geschikt zijn voor Enschede
Acties:	Uitvoering onderzoek door Mondria Advies
Betrokken/ benodigde partijen:	Wergroep Wonen en Zorg ouderen (excl. Welzijnspartijen) Mondria Advies
Afbakening/ kanttekening	Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande informatie
Randvoorwaarden	
Communicatie	Mondria deelt de resultaten in een gecombineerde werkgroep en stuurgroep op 28 juni 2023
Planning start - gereed	Q1 2023 – Q3 2023

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen – Gevarieerd woonaanbod
Subthema/ speerpunt:	<i>Verpleegzorg Thuis (VPT)</i>
Doel:	<i>Toevoegen plekken Volledig Pakket Thuis</i>
Trekkers:	Liberein, Livio en de Posten
Inleiding/ probleemstelling:	65+-ers wonen steeds langer zelfstandig thuis, ook met een zorgvraag. Het toevoegen van verpleeghuisplekken is niet meer mogelijk, mensen met een verpleegzorg vraag blijven thuis wonen. Om deze zorg/ondersteuning te leveren is conceptontwikkeling nodig op verschillende wijzen en verschillende locaties in Enschede. ZSE (Zorgschakel Enschede) pakken dit op met ondersteuning van Transitie middelen WLZ van het zorgkantoor Twente.
Resultaat:	Realiseren van woonmogelijkheden met VPT-ondersteuning. Apart projectplan beschikbaar vanuit ZSE,
Acties:	1. Uitvoeren van projectplan VPT
Betrokken/ benodigde partijen:	Menzis Zorgkantoor, Liberein, Livio, de Posten. Worden betrokken woningcorporaties, welzijn, sociaal domein enz.
Afbakening/ kanttekening	
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Voorjaar 2023- eind 2024

Hoofdthema:	Criteria seniorenwoningen – gevarieerd woonaanbod
Subthema/ speerpunt:	Thuisplusflat Lintveldebrink (werknaam Wonen met een +)
Doel:	Ouderen wonen langer zelfstandig thuis (zo nodig met zorg) in geclusterde woonvorm met ruimte voor ontmoeting <i>Ouderen faciliteren in het zo lang mogelijk zelfstandig wonen</i>
Trekkers:	Domijn i.s.m. Zorgorganisatie De Posten (John Lammers / Ank Braspenning)
Inleiding/ probleemstelling:	Invulling geven aan de behoefte (prestatieafspraken) om het aantal geclusterde woningen (met zorg) voor ouderen te vergroten.
Resultaat:	Ca. 90 tot 95 bestaande appartementen (flat 3) naast het zorgcentrum De Posten worden getransformeerd naar woningen met zorg.
Acties:	2. Planvorming loopt, realisatie gepland vanaf 2025/ 2026.
Betrokken/ benodigde partijen:	Domijn en zorgorganisatie De Posten ism gemeente en wijkwelzijn.
Afbakening/ kanttekening	Mate van zorg en percentage zorgbehoevenden is afhankelijk van wettelijke kaders/ mogelijkheden zorg.
Randvoorwaarden	Business case moet haalbaar zijn irt zorgbehoefte bewoners (financierbaarheid van de aanpak).
Communicatie	Loopt via projectorganisatie Lintveldebrink van Domijn
Planning start - gereed	Vanaf 2024 wordt planvorming intensief opgepakt. Nu ligt het accent op de renovatie van flat 1 en 2 van de Lintveldebrink (noot: ook deze worden in een lichtere vorm toegankelijker gemaakt voor senioren). 2028 verwachten wij de totaalaanpak van de 400 appartementen, waaronder dit project, af te ronden.

Hoofdthema:	Doorstroming
Actie uitvoering:	<i>OBDP doorstroming senioren experiment</i>
Doel:	Ouderen faciliteren in het zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een geschikte woning in de gewenste woonomgeving.
Trekkers:	Onze Buurt De Posten – kernteam OBDP ism werkgroep creatieve woningtoewijzing.
Inleiding/ probleemstelling:	Belemmeringen die mensen nu ervaren om door te stromen zoveel mogelijk opheffen.
Resultaat:	Persoonsgerichte aanpak waarbij mensen zo nodig worden geholpen om naar een geschikte woning in de gewenste buurt door te stromen. Men is hierdoor in staat langer zelfstandig te blijven wonen.
Acties:	1. Ervaringen opgedaan in de experimenteerbuurt De Posten worden bij Domijn uitgerold in de andere werkgebieden. Ervaringen worden gedeeld met de collega corporaties (inzet om “stickerloos” te kunnen verhuizen van corporatie A naar B als deze een geschikte woning heeft in de juiste buurt voor de klant. 2. Inzet olievlek werking over de stad..
Betrokken/ benodigde partijen:	Corporaties, zorgwerkers in de wijk en gemeente.
Afbakening/ kanttekening	Door ontwikkelen experiment met betrokken organisaties
Randvoorwaarden	Bestuurlijk draagvlak betrokken organisaties
Communicatie	
Planning start - gereed	Loopt sinds 2021 en breidt zich uit Noot: geen project, maar doorlopend proces.

Hoofdthema:	Doorstroming
Subthema/ speerpunt:	<i>'Van groot naar beter':</i> Pilot doorstroming senioren binnen sociale huursector
Doel:	<i>Doorstroming naar een seniorenwoning in eigen wijk mogelijk maken</i>
Trekkers:	Jurryt Jannink, de Woonplaats
Inleiding/ probleemstelling:	Senioren zien diverse belemmeringen om te verhuizen naar een (kleinere) gelijkvloerse woning. Eén van de belemmeringen is de wens om in de eigen buurt te kunnen blijven. De kans om te worden ingeloot is klein als mensen alleen op woningen in hun eigen wijk reageren. Doelen van deze pilot zijn: 1. De kans om in de eigen wijk door te stromen naar een kleinere gelijkvloerse woning te vergroten, door huurders die een grote woning (3 of meer slaapkamers) achterlaten, voorrang te geven in het woningzoekstelsel voor aangeboden drempelloze seniorenwoningen (gelijkvloers met lift) in dezelfde wijk. 2. Een afgeleid resultaat is dat meer grote woningen met 3 of meer slaapkamers beschikbaar komen voor woningzoekenden. Daarmee wordt het aanbod van dat veelgevraagde woningtype vergroot.
Resultaat:	Een pilot in 2024 met voorrang op drempelloze seniorenwoningen voor huurders die in dezelfde wijk een grote woning met 3 of meer slaapkamers achterlaten.
Acties:	1. Afbakening pilot door betrokken corporaties 2. Voorbereiding implementatie woninghuren.nl (systeem, communicatie, etc.); 3. Uitvoering pilot, monitoring hoeveel drempelloze woningen via voorrang worden toegewezen (en daarvan afgeleid hoeveel grondgebonden woningen beschikbaar komen); 4. Evaluatie: resultaten bespreken en besluiten of voorrang wordt uitgebreid naar andere wijken.
Betrokken/ benodigde partijen:	Woningcorporaties Domijn, Ons Huis, De Woonplaats
Afbakening/ kanttekening	Voorstel is om de pilot uit te voeren in de wijk Wesselerbrink in stadsdeel Enschede-Zuid. In deze wijk staan veel grondgebonden woningen met 3 of meer slaapkamers en is voldoende aanbod geschikte drempelloze woningen. Nog uit te werken: • Alleen doorstromen binnen bezit eigen corporatie of ook voorrang op drempelloze woningen andere corporaties? Risico dat een corporatie veel appartementen via voorrang moet toewijzen, terwijl een andere corporatie veel grondgebonden woningen vrijspeelt. • Beperken tot voorrang of gaan corporaties ook werken met financiële tegemoetkomingen (huurgewinning, etc.)? Deze maken de pilot complexer, maar het is wel in lijn met de landelijke prestatieafspraken. Hier heeft de gemeente naast de corporaties ook een rol. • Communicatie: worden ouderen actief benaderd of alleen indirect via campagne in media?
Randvoorwaarden	• Technische randvoorwaarden woninghuren.nl. Uitzoeken of voorrang op wijk of postcode mogelijk is binnen het systeem. Kan effect hebben op planning implementatie en uitvoering; • Afspraken corporaties over woningtoewijzing
Communicatie	Nader uit te werken tijdens voorbereiding pilot
Planning start - gereed	• Voorbereiding: september-december '23 • Pilot: januari – december '24 • Evaluatie: Q1 '25

Hoofdthema:	Doorstroming
Actie uitvoering:	<i>Aanbod senioren in beeld</i>
Doel:	Inzicht voor professionals en (bijna) senioren in het actuele woonaanbod voor senioren in Enschede
Trekkers:	Sociale huurvoorraad: Jurryt Jannink Particuliere voorraad: Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Om te kunnen doorstromen is er voldoende en voldoende gevarieerd woonaanbod voor ouderen nodig in Enschede. Dit woonaanbod moet vervolgens ook goed zichtbaar zijn voor de senioren, zodat zij weten welke mogelijkheden er zijn in de stad.
Resultaat:	Een overzicht van het actuele woonaanbod voor senioren in Enschede
Acties:	Bepalen aan welke criteria de woningen moeten voldoen om in dit project geschikt Sociale huurvoorraad voor senioren in kaart brengen Particuliere voorraad voor senioren in kaart brengen
Betrokken/ benodigde partijen:	Corporaties Gemeente
Afbakening/ kanttekening	Met het woonaanbod wordt bedoeld de woningen die geschikt kunnen zijn voor alle senioren, zowel senioren die geen zorg als wel zorg (incl VPT) ontvangen. Het gaat hierbij om gelabelde woningen voor senioren, maar ook om woningen die ook geschikt kunnen zijn voor andere doelgroepen.
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Q4 2023 - Q4 2024

Hoofdthema:	Doorstroming
Actie uitvoering:	<i>Experiment doorstroming particuliere sector van Platform '31</i>
Doel:	Ontwikkelen van doorstromingsinstrumenten voor de particuliere sector
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Senioren stromen niet zomaar door. In de sociale sector zijn landelijk al instrumenten ontwikkeld die we in Enschede kunnen toepassen (of al toepassen). Voor de particuliere sector blijkt het nog lastig passende instrumenten te vinden. In het experiment van Platform '31 wordt geprobeerd met een tiental gemeenten hier iets voor te ontwikkelen. Dit gebeurt door experimenteren en van elkaar leren.
Resultaat:	Een overzicht van mogelijke doorstromingsinstrumenten in de particuliere sector en inzicht in de behaalde resultaten van enkele instrumenten bij andere gemeenten
Acties:	Deelname aan het experiment van Platform 31
Betrokken/ benodigde partijen:	Marieke Wichern, gemeente Enschede
Afbakening/ kanttekening	
Randvoorwaarden	We moeten in Enschede zelf ook aan de slag met pilots en experimenten.
Communicatie	
Planning start - gereed	Q3 2023 - Q3 2024

Hoofdthema:	Doorstroming
Actie uitvoering:	<i>Pilot Seniorenmakelaar in een specifieke buurt</i>
Doel:	Ouderen op weg helpen door bewustwording, luisteren en informeren in het in het zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een geschikte woning in de gewenste woonomgeving.
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	Op basis van ervaringen in Enschede en elders in het land zien we dat een wooncoach / doorstroommakelaar de motor is achter de doorstroming. Een persoonlijk adviseur die actief is in het hele (verhuis-) proces, van bewustwording tot en met een daadwerkelijke verhuizing (of woningaanpassing). We willen zo snel mogelijk voor Enschede een wooncoach/doorstroommakelaar inzetten voor zowel sociale huur als in de koop en vrije huursector. Naast het ontwikkelen van doorstroombesluit/visie zetten we daarmee een eerste concrete stap naar daadwerkelijke doorstroming van senioren in Enschede.
Resultaat:	Een uitgevoerde en geëvalueerde pilot met een seniorenmakelaar in een specifieke buurt op basis waarvan kan worden bepaald of het stadsbreed inzetten van seniorenmakelaars wenselijk is
Acties:	Plan van aanpak schrijven Pilot uitvoeren Evalueren Verder door ontwikkelen
Betrokken/ benodigde partijen:	Corporaties Zorgaanbieders Welzijnspartijen Ouderen
Afbakening/ kanttekening	Onderdeel van de pilot: - Type werkzaamheden seniorenmakelaar - Organisatorische inbedding - Kosten (incl. kosten/baten analyse) - Keuze maken: Sociale en particuliere sector of 1 van beiden
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Q1 2024 – Q2 2025

Hoofdthema:	Zorgzame buurt
Actie uitvoering:	<i>Inventarisatie van wonen, zorg en welzijnsaanbod per buurt in Enschede</i>
Doel:	Onderbouwd kunnen sturen op voldoende woon-, zorg- en welzijnsaanbod in buurten waar ouderen (willen) wonen
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	ntb
Resultaat:	Een kaart waarop woon-, zorg- en welzijnsaanbod per buurt in Enschede is weergegeven
Acties:	• Kaart maken • Afstemmen betrokkenen
Betrokken/ benodigde partijen:	Gemeente, Zorgaanbieders, Corporaties, Welzijnspartijen
Afbakening/ kanttekening	Het gaat hier om een basis waar alle organisaties gebruik van kunnen maken bij het maken van keuzes die van invloed zijn op het woon-, zorg- en welzijnsaanbod
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Q2 2023 – Q3 2023

Hoofdthema:	Zelfredzaamheid – Zorgzame buurt
Subthema/ speerpunt:	<i>ReZU (Reablement Enschede Zuid Zinvol Uitproberen)</i>
Doel:	<i>65+ers langer zelfstandig houden dmv kortdurende interventie bij zorg/ondersteuningsvraag gericht op instructie en aanleren van handelingen.</i>
Trekkers:	Livio, de Posten
Inleiding/ probleemstelling:	Om de zorg toegankelijk te houden en 65+-ers zo lang mogelijk uit de professionele zorg (ZVW/WLZ) te houden wordt in Enschede Zuid in 2 pilots een werkwijze ontwikkeld samen met wijkverpleging, fysiotherapie en ergotherapie op basis van Reablement.
Resultaat:	Aanwakkeren van een mindset bij oudere wijkbewoners waarbij ze preventief ondersteund willen worden om te voorkomen of uit te stellen dat ze een beroep doen op professionele zorg. De werkwijze/interventie zelf is tevens een resultaat waarbij gemonitord wat werkt bij welke doelgroep en welke randvoorwaarden zijn hier voor nodig. Bijv tav financiering. Projectplan beschikbaar.
Acties:	3.
Betrokken/ benodigde partijen:	Menzis, zorgverzekeraar en zorgkantoor Twentse Koers Livio, de Posten.
Afbakening/ kanttekening	
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	September 2023- eind 2024

Hoofdthema:	Samenwerken aan ontmoeting
Subthema/ speerpunt:	<i>Ontmoetingsruimte DOP De Posten</i>
Doel:	5 doelen: ➤ Samen leven – werken ➤ Focus op voorkomen ➤ Samenredzaamheid ➤ Sociale interactie ➤ Leefkwaliteit
Trekkers:	Onze Buurt De Posten (afgekort OBDP) – kernteam OBDP ism werkgroep Doen & Ontmoeten.
Inleiding/ probleemstelling:	De buurt de Posten vergrijst. Door deze vergrijzing neemt ook de draagkracht van de wijk af: er zijn meer mensen die zorg nodig hebben en minder die deze kunnen bieden. De afnemende draagkracht reikt verder dan alleen de veranderingen in de leeftijdsopbouw. Het is een gebied met een combinatie en cumulatie van opgaven. In de buurt is sprake van een toenemende concentratie van inwoners met een kwetsbaarheid (de laagste inkomens, mensen met een migratieachtergrond, mensen met psychiatrische problemen en/of LVB problematiek, etc.). We willen verbinding tussen buurtgenoten versterken door het realiseren van een ontmoetingsplek, de DOP. We hebben daarbij de overtuiging dat het beroep op maatwerkvoorzieningen beheersbaar blijft, door onder meer te werken aan een algemene voorziening voor ontmoeting.
Resultaat:	1. Een fysieke locatie in de buurt De Posten waar ruimte is voor (niet limitatief): • Maatschappelijke horeca: eten & drinken • Leerwerkplek / maaklab • Activiteiten voor & door de buurt • Algemene voorziening voor ontmoeting • Loket verstopt in ondernemerschap (kapper, 2e hands kledingwinkel /ruilwinkel, etc.) • Werkplek, vergaderplek, zaalhuur • Muziekles, buitenschoolse activiteiten, multifunctionele ruimtes 2. Een opgerichte (netwerk)organisatie/programmaraad die de programmatische invulling verzorgt via een wezenlijke participatie van inwoners en organisaties in de DOP.
Acties:	Actiecoalitie bestaande uit Gemeente Enschede; Zorgorganisatie De Posten en woningcorporatie Domijn voeren gezamenlijk, in samenwerking met een betrokken maatschappelijk ondernemer (Heel Bijzonder) een haalbaarheid onderzoek uit om tot realisatie van deze wijkontmoetingsplek te komen.
Betrokken/ benodigde partijen:	Bewoners, coalitie OBDP, werkers in de Buurt.
Afbakening/ kanttekening	De DOP is laagdrempelig toegankelijk voor de volgende basis doelgroep(en): ✓ Inwoners van de buurt De Posten van 0-110 jaar; ✓ Bezoekers zorgcentrum De Posten / medewerkers De Posten; ✓ Bewonersinitiatieven / verenigingsleven die laagdrempelige zaalruimte zoeken; ✓ Organisaties die bijdragen aan de doelstellingen van de DOP (met goede balans maatschappelijk/commercieel)
Randvoorwaarden	Bestuurlijk draagvlak betrokken organisaties
Communicatie	Wordt verzorgd vanuit actiecoalitie OBDP
Planning start - gereed	Onderzoek loopt sinds 2021 en wordt in 2023 afgerond. Beoogde realisatie 2025.

Hoofdthema:	Samenwerken aan ontmoeting
Subthema/ speerpunt:	<i>Ontmoetingsruimte Dorpskamer</i>
Doel:	Laagdrempelige voorziening voor activiteiten, ontmoeting en ondersteuning
Trekkers:	Alifa, Wilfried olde Hartman
Inleiding/ probleemstelling:	De Dorpskamer is een laagdrempelige voorziening in het hart van Glanerbrug. De locatie is gelegen direct aan het gezondheidsplein waar ook een aantal huisartsen gevestigd zijn. De Dorpskamer is een initiatief waarin een aantal welzijns- en zorg-partijen de handen in één hebben geslagen en samen de inhoud vorm geven. De wijkwijzer en het instapteam zijn ook in de Dorpskamer gevestigd. De Dorpskamer is een kansrijke voorziening die met de facilitering vanuit de gemeente nu al beschikbaar is en kansen biedt voor alle inwoners in Glanerbrug. Om de Dorpskamer en haar potentie en functie voor ouderen goed te kunnen inzetten is er speciaal op deze doelgroep gerichte dienstverlening nodig. Deze kan een brug vormen tussen vraag en aanbod, de activiteiten en dienstverlening voor deze groep versterken en een collectief ondersteunend aanbod creëren. Denk bij dit laatste ook aan activiteiten voor licht dementerenden of ontzorging en ondersteuning van mantelzorgers.
Resultaat:	Deze locatie biedt de mogelijkheid om ouderen inclusiever in de samenleving te betrekken en hen in informele netwerken te versterken. Door laagdrempelige ondersteunende activiteiten kan de Dorpskamer bijdragen aan het versterken van het netwerk van ouderen en handvatten geven om langer gezond en actief thuis te kunnen blijven wonen. Indien nodig is zorg, advies en informatie dichtbij waardoor in een zo vroeg mogelijk stadium, zo dicht mogelijk bij huis passende maatregelen kunnen worden ingezet. Hierdoor kunnen ouderen langer zelfstandig blijven wonen met een betere kwaliteit van leven. Dit betekent dat er minder vaak of op een later moment een beroep hoeft te worden gedaan op zwaardere zorg.
Acties:	Vanuit de werkwijze en visie van de Dorpskamer wordt een specifiek op ouderen gerichte diensten en activiteiten ontwikkeld die bijdragen aan het langer gezond en actief zelfstandig kunnen leven en wonen. Valpreventie, recreatieve activiteiten, trainingen voor licht dementerenden, respijt voor mantelzorgers, ouderenadvies in de wijkwijzer, creëren van informele netwerken en begeleiding naar vrijwilligerswerk zijn enkele voorbeelden van de acties.
Betrokken/ benodigde partijen:	Alifa, Mediant, Surplus, wijkteam, Incluzio, Liberein, Wijkwijzer, Huisartsen en M-pact
Afbakening/ kanttekening	De Dorpskamer richt zich niet op individuele zorgvragen of dienstverlening. Indien uit de dienstverlening mocht blijken dat dit wel noodzakelijk is zal deze actief en passend worden doorverwezen.
Randvoorwaarden	Voor het organiseren en uitvoeren van een speciaal op ouderen gericht pakket van diensten en activiteiten met het daarbij behorende netwerk en samenwerking is voor een omvang van Glanerbrug inzet nodig van een outreachend ouderenadviseur.
Communicatie	
Planning start - gereed	Indien de randvoorwaarden kunnen worden ingevuld kan er vanaf 1-1-2024 worden gestart.

Hoofdthema:	Samenwerken en successen creëren
Subthema/ speerpunt:	<i>Pilot Redemptoristenpark</i>
Doel:	
Trekkers:	Gemeente Enschede, nieuwe wijkregisseur Oost
Inleiding/ probleemstelling:	Dit project is ontstaan als gevolg van overlast rondom het Redemptoristenpark. Er is een stuurgroep en een werkgroep opgericht waarin samen wordt gewerkt aan een oplossing. Eén van de oplossingen is het labelen van de woningen voor senioren. Zorginstelling Liberein is nabijgelegen waardoor een verbinding kan worden gelegd met eventuele zorg en activiteiten voor de senioren die hier (komen te) wonen.
Resultaat:	Het redemptoristenpark als fijne woonlocatie voor ouderen die nu of in de toekomst wat ondersteuning nodig hebben bij het thuis wonen en volop genieten van de groene omgeving. Een park waar mensen elkaar kennen, waar veel te doen is, waar bewoners met elkaar in contact staan. Een park dat veilig is.
Acties:	Een werkgroep en stuurgroep zetten de benodigde stappen
Betrokken/ benodigde partijen:	Liberein, Domijn, Gemeente, RIBW, Alifa, Politie, Dorpsraad
Afbakening/ kanttekening	
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Q2 2023 – Q4 2024

Hoofdthema:	Successen						
Subthema/ speerpunt:	<i>Ontwikkelen van sociale infrastructuur omgeving De Eschpoort en de Wingerd</i>						
Doel:	Ontwerpen van een sociale infrastructuur die het mogelijk maakt dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen in de omgeving van de zorgcentra Wingerd (Manna) en de Eschpoort (Liberein). ➤ Aansluiten bij behoeften en wensen van ouderen in de wijk ➤ Gebruik maken van bestaande voorzieningen voor zorg en welzijn ➤ Blauwdrukvorming tbv andere wijken in Enschede						
Trekkers:	Projectleiding door Manna, projectleider moet nog geworven worden. Liberein is samenwerkingspartner en intensief betrokken bij uitvoering van het project.						
Inleiding/ probleemstelling:	We staan voor de opgave om ouderen met een hulpvraag zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen (WOZO) Hoe kunnen we rondom bestaande voorzieningen een infrastructuur realiseren van ontmoeten, welzijn en zorg die dit mogelijk maken? Deze sociale infrastructuur kent de volgende categorieën - Individuele ondersteuning - Sociale contacten. Leefbaarheid en veiligheid - Preventie en vroegsignalering - Wonen - Randvoorwaarden voor de infrastructuur						
Resultaat:	Onderzoek naar behoeften en wensen Ontwerp van infrastructuur (toekomstplan) Pilot opstarten, monitoren en evalueren. Blauwdruk ontwikkelen						
Acties:	Conform projectplan						
Betrokken/ benodigde partijen:	- Manna - Liberein - Welzijnsorganisatie (Alifa) - Wooncorporatie (Woonplaats)						
Samenhang	Met het project Sociale Infrastructuur hangen de volgende projecten en initiatieven samen: - Realiseren ontmoetingscentrum Eschpoort / de Wingerd - VPT ontwikkeling locatie Eschpoort Liberein - Ontwikkeling strategische vastgoed Liberein locatie de Eschpoort						
Randvoorwaarden	Toekenning transitiemiddelen WLZ is voorwaardelijk om o.a. projectleiderschap te bekostigen. Transitiemiddelen zijn aangevraagd door de ZSE partners, waarbij het in totaal om 4 projecten gaat.						
Communicatie	Volgt later als project van start kan gaan						
Planning start - gereed	<table border="0"> <tr> <td>Geplande start</td> <td>Q3 2023</td> </tr> <tr> <td>Afronding onderzoeksfase</td> <td>Q1 2024</td> </tr> <tr> <td>Start pilot</td> <td>Q1 2024</td> </tr> </table>	Geplande start	Q3 2023	Afronding onderzoeksfase	Q1 2024	Start pilot	Q1 2024
Geplande start	Q3 2023						
Afronding onderzoeksfase	Q1 2024						
Start pilot	Q1 2024						

Hoofdthema:	Samen bereiken we meer
Actie uitvoering:	<i>Evaluatie samenwerkingsstructuur</i>
Doel:	Op lange termijn: een structureel platform met een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor het voorzien in de woon-, zorg- en welzijnsbehoeften van 65+'ers (synergie tussen zorgaanbieders, zorgkantoor, corporaties, welzijnspartijen en gemeente).
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	De afgelopen periode hebben we gewerkt met een stuurgroep en een werkgroep waarin partners gezamenlijk werkten aan de visievorming rond de woon-, zorg- en welzijnsbehoeften van ouderen. Gedurende deze periode zijn de welzijnspartijen ook aangehaakt. Daarnaast zijn nieuwe werkgroepen opgericht waarin dezelfde partners ook een rol hebben. Tot slot gaan we nu voor de doelgroep ouderen van de visievorming over op een uitvoeringsfase. Het is daarom wenselijk de huidige samenwerkingsstructuur te evalueren en waar nodig aan te passen op de uitvoeringsfase.
Resultaat:	Een samenwerkingsstructuur waarin de bijdrage van alle partners in deze uitvoeringsfase voldoende tot zijn recht kan komen en waarin partners elkaar versterken in het werken aan de woonzorgopgave voor ouderen.
Acties:	We evalueren de samenwerkingsstructuur tijdens een gecombineerd overleg van de werkgroep en stuurgroep wonen en zorg ouderen op 28 juni 2023.
Betrokken/ benodigde partijen:	Zorgaanbieders (Liberein, Livio, De Posten, Manna) Corporaties (Domijn, De Woonplaats, Ons Huis, Woonzorg NL), Zorgkantoor (Menzis) en welzijnspartijen (Alifa, M-pact en Incluzio)
Afbakening/ kanttekening	De samenwerkingsstructuur moet passen in het traject naar de realisatie van een structureel platform met gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor het voorzien in de woon-, zorg- en welzijnsbehoeften van 65+'ers.
Randvoorwaarden	Bestuurlijk draagvlak betrokken organisaties
Communicatie	Tussen partners onderling
Planning start - gereed	Q2 2023

Hoofdthema:	Samenwerken
Actie uitvoering:	<i>Evaluatie en actualisatie uitvoeringsagenda wonen en zorg ouderen</i>
Doel:	Samenwerken aan het faciliteren van ouderen in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte
Trekkers:	Ploni Spit, gemeente Enschede
Inleiding/ probleemstelling:	We maken nu een uitvoeringsagenda voor de periode tot eind 2024. Onze doelstellingen uit de visie zijn dan nog niet bereikt. Het is noodzakelijk jaarlijks de uitvoeringsagenda te evalueren en actualiseren voor het daarop volgende jaar.
Resultaat:	Een (geactualiseerde) uitvoeringsagenda voor 2025
Acties:	Evalueren en actualiseren van de agenda binnen de werkgroep Wonen en Zorg ouderen
Betrokken/ benodigde partijen:	Gemeente, Zorgaanbieders, Corporaties, Welzijnspartijen, Zorgkantoor, Ouderen
Afbakening/ kanttekening	Naast dit traject loopt het proces om te komen tot inbedding van de uitvoeringsagenda in de prestatieafspraken. De uitkomst van dat traject kan zijn dat de uitvoeringsagenda volledig wordt opgenomen in de prestatieafspraken. In dat geval moet de huidige uitvoeringsagenda nog steeds worden geëvalueerd en geactualiseerd, maar is niet meer sprake van een losstaand document.
Randvoorwaarden	
Communicatie	
Planning start - gereed	Q3 2024 – Q4 2024

Hoofdthema:	Samenwerken
Actie/uitvoering	<i>Afstemming proces prestatie afspraken</i>
Doel:	Inbedding afspraken wonen en zorg ouderen in prestatieafspraken 2026
Trekkers:	Petra Strijker (Ons Huis), Ploni Spit (gemeente Enschede)
Inleiding/ probleemstelling:	Enschede heeft, net als de rest van het land, te maken met een flinke vergrijzing. Daarnaast blijven ouderen met een hulpvraag steeds langer zelfstandig wonen als gevolg van het scheiden van wonen en zorg. De toenemende woon-, zorg- en ondersteuningsvraag van ouderen die zelfstandig wonen leidt nu (soms) al tot knellende situaties. Om de veertigers van nu (ofwel, de toekomstige ouderen) in de toekomst ook te kunnen faciliteren in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte is het anticiperen op deze ontwikkelingen noodzakelijk. In Enschede is daarom een woonzorgvisie voor ouderen opgesteld. De visie beschrijft de opgave waar we voor staan, onze ambitie en onze visie op wonen en zorg voor ouderen. De afspraken in de woonzorgvisie zijn relatief abstract. Een nadere uitwerking van de acties die we als partners gezamenlijk moeten gaan uitvoeren om onze ambities te bereiken is nodig. Dit doen we voor 2023 en 2024 in de uitvoeringsagenda wonen en zorg ouderen. In een uitvoeringsagenda beschrijven we de concrete acties die nu nodig zijn, de betrokken organisaties, hun rollen en verantwoordelijkheden en de bijbehorende planning. Het is de bedoeling om (lopende / nieuwe) concrete acties en onderlinge afspraken over wonen en zorg ouderen met ingang van 2026 te verwerken in de prestatieafspraken (zoals op dat moment ook landelijk verplicht). Naast corporaties zullen voor dit onderdeel van de prestatieafspraken dan ook de zorgaanbieders, zorgkantoor en welzijnsorganisaties (moeten/kunnen) aansluiten.
Resultaat:	Integratie van de uitvoeringsagenda Wonen en Zorg ouderen in de prestatieafspraken 2026 en hiermee bijdragen aan het faciliteren van de Enschedese ouderen in hun woon-, zorg- en welzijnsbehoefte, nu en in de toekomst.
Acties:	Uitwerken en vastleggen van een proces hoe de uitvoeringsagenda Wonen en Zorg ouderen verankerd kan worden in de prestatieafspraken 2026. De uitwerking van de acties vindt plaats in de werkgroep Wonen en Zorg ouderen.
Betrokken/ benodigde partijen:	Gemeente Enschede, Enschedese woningcorporaties Ons Huis, de Woonplaats, Domijn, De Veste, SJHT, Woonzorg Nederland. Huurdersorganisaties, Zorgaanbieders ouderenzorg: Liberein, Livio, Manna, De Posten, Welzijnsorganisaties: Alifa, M-Pact en Incluzio, Zorgkantoor: Menzis.
Afbakening/ kanttekening	De acties in de uitvoeringsagenda Wonen en Zorg 2023-2024 worden aangejaagd en uitgevoerd door leden van de werkgroep Wonen en Zorg ouderen. De corporaties en gemeente zijn vertegenwoordigd in de werkgroep.
Randvoorwaarden	De woonvisie wordt in 2024 geactualiseerd naar een volkshuisvestelijk programma.
Communicatie	Nader te bepalen
Planning	Q3-2023 t/m Q4-2024

Hoofdthema:	Samenwerken
Actie/uitvoering	<i>Gezamenlijke communicatiestrategie</i>
Doel:	Gezamenlijk Inbedding afspraken wonen en zorg ouderen in prestatieafspraken 2026
Trekkers:	Ploni Spit (gemeente Enschede)
Inleiding/ probleemstelling:	De professionele verbinding hebben we wel gelegd met elkaar. Maar hoe krijgen we de inwoners mee? Hoe zorgen we gezamenlijk dat bij de inwoners van Enschede het besef ontstaat dat de vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in de zorg leiden tot veranderingen in de samenleving en de wijze waarop we allemaal zorg kunnen ontvangen. Een gezamenlijke kernboodschap die we als partners kunnen uitdragen in onze communicatie is wenselijk.
Resultaat:	Een gezamenlijke kernboodschap die alle partners gebruiken in hun communicatie over ouder worden irt wonen, zorg en welzijn richting de inwoners van Enschede
Acties:	Bijeenbrengen communicatieadviseurs van de partners Opstellen kernboodschap Communicatiekalender ?
Betrokken/ benodigde partijen:	Communicatieadviseurs van alle partners: Gemeente Enschede, Enschedese woningcorporaties Ons Huis, de Woonplaats, Domijn, Woonzorg Nederland. Zorgaanbieders ouderenzorg: Liberein, Livio, Manna, De Posten, Welzijnsorganisaties: Alifa, M-Pact en Incluzio, Zorgkantoor: Menzis.
Planning	Q4 2023 – Q2 2024